

**Posudek oponenta na diplomovou práci Václava Jindřicha na téma
„Evropské regiony a jejich význam pro sjednocenou Evropu - Nejevzdálenější regiony EU“
(Plzeň, 2022, 92 číslovaných stran)**

I. Téma práce

Předložená diplomová práce se tematicky věnuje pro právnický obor velmi netypické oblasti, kterou je zhodnocení významu nejvzdálenějších regionů EU pro tvorbu unijních politik, resp. z opačného pohledu vyhodnocení efektivity podpory těchto regionů ze strany unijních orgánů. V tomto směru lze jednoznačně pozitivně kvitovat volbu vlastního originálního tématu kvalifikační práce, byť to s sebou tradičně nese zvýšené riziko nedostatečně dostupné odborné literatury či odchýlení se od právního charakteru práce směrem do jiných specializací.

II. Splnění cílů práce, obsahová úroveň

Samotná práce je rozdělena na úvod, 5 číslovaných kapitol, a závěr. Diplomant logicky postupuje od obecného ke zvláštnímu a po vymezení vstupních hypotéz se postupně věnuje přehlednému shrnutí nejvzdálenějších unijních regionů, pokračuje rozбором právní úpravy jejich postavení v primárním právu EU a následně i v sekundárních unijních právních pramenech. Po těchto spíše syntetizujících částech se autor dostává k pohledu pro futuro, když se v kapitole 4 pokouší zhodnotit výhled do budoucnosti na zhruba příštích pět let. Poslední částí díla je potom analýza přínosů nejvzdálenějších unijních regionů vůči celé Unii, resp. i hodnocení jejich budoucího potenciálu. Ačkoli tedy z podstatné části jde v posuzovaném díle o shrnutí právní regulace těchto regionů a samotné analytické práci je věnována pouze menší část celého díla, je podle mého názoru nutné toto akceptovat s ohledem na omezený počet dostupných odborných zdrojů. S autorem lze souhlasit, že jde o

téma, které stojí na okraji zájmu odborné právní veřejnosti a konkrétně v českém jazyce odbornými právními publikacemi prakticky nepokryté, což výrazně posouvá nároky na zpracování přehledného díla. Pokud jde o cíle práce, diplomant si sám vytkl jako hlavní úkol předložení detailního souhrnu informací ke zvolenému tématu s tím, že si položil dvě konkrétní pracovní otázky, které v průběhu práce a zejména v samotném závěru také zodpověděl. Z formálního hlediska je tak nutné považovat cíl práce za splněný, byť oponent má značné výhrady k těmto cílům samotným (viz dalších část posudku).

III. Formální a teoretická úroveň práce

Z formálního pohledu je posuzované dílo napsáno odborně korektním a srozumitelným jazykem, používá velmi správně citační a poznámkový aparát, který je s celkovým počtem 180 poznámek pod čarou velmi rozsáhlý, navíc za situace velmi nedostatečného množství aktuální zdrojové odborné literatury. Celé dílo je poměrně logicky strukturováno, jednotlivé části na sebe vcelku vhodně navazují a stylisticky jde o čtivou formou sepsané pojednání. Rovněž z hlediska gramatického až na výjimky práce neobsahuje nijak četné jazykové prohřešky.

Pokud jde o teoretickou úroveň, oceňuji schopnost shromáždit zahraničních zdroje, pečlivě vyhodnocovat aktuální stav v nich popisovaných jevů a schopnost případně aktualizovat uváděné informace ke dni odevzdání díla, což svědčí o výborném ovládnutí celé tematiky. Na druhou stranu však nemohu akceptovat autorovu definici výzkumných otázek:

- 1) Daří se orgánům EU dostatečně využívat ustanovení článku 349 SFEU, který je jasným důkazem povědomí o situaci nejvzdálenějších regionů, o jejich nedostatcích a překážkách, a nutnosti věnovat jim zvýšenou pozornost?
- 2) Mají nejvzdálenější regiony potenciál přispět do evropské síly a soudržnosti, nebo se jedná výhradně o regiony vyžadující výjimky a podporu ze strany Unie?

Je nutné konstatovat, že tato formulace výzkumných otázek je podle mého názoru nevhodná, neboť de facto neumožňuje dosáhnout precizních a odůvodněných závěrů. Předem je zjevné, vyhodnocení položených dotazů je možné pouze na bázi „naskládání“ příslušných faktů s ryze subjektivním závěrem, že takový postup je či není dostatečný, resp. že hodnocené regiony mají či nemají potenciál přispívat ke společné síle Unie. Sám diplomant k tomu ostatně v závěru práce částečně dospěl také, když na str. 70 konstatuje, že unijní orgány se snaží maximálně daného ustanovení využívat ke zlepšení životní situace v daných regionech, ale

současně dodává, že efektivita těchto opatření je minimálně pochybná. Přitom se pokouší rozlišit kvantitativní a kvalitativní aspekt „dostatečného využití“, a dále se věnuje porovnání efektivity s předchozí právní úpravou v primárním právu EU. Pokud jde o druhou otázku, zde je závěrem vágní konstatování, že vzdálené regiony přispívají do evropské síly a soudržnosti sice omezeně a symbolicky, ale dostatečně na to, aby obhájily svoji pozici.

V tomto ohledu v samotném závěru jsou některé nosné myšlenky, které pokud by byly dobře uchopeny hned v úvodním vymezení pracovních hypotéz, by práci zkvalitnily. Na mysli mám např. právě zmíněné kvalitativní kvantitativní vymezení dostatečnosti unijních politik, resp. možnost předem definovat nějakou metodiku jak dostatečnost budu v práci „měřit“. Zajímavé by jistě bylo i možné zpochybnění právního základu článku 349 SFEU jako příkladu kompromisní rámcové regulace, která neposkytuje dostatečný základ pro kvalitní unijní politiky. Podobně hodnocení případného pozitivního příspěvku vzdálených regionů k unijní soudržnosti je bez předem vytvořené metriky velmi subjektivní otázkou, přitom precizovat pracovní otázku s ohledem na celkově kvalitní obsah práce by zjevně nebylo mimo rámec schopností autora. V odevzdané formě však dílo působí bohužel tak, že na počátku diplomant nepříliš dobře tušil, o jakém tématu vlastně bude psát, a proto ani nemohl preciznější pracovní otázky formulovat. Vhodnější by bylo více času věnovat studiu tématu ještě před zahájením psaní kvalifikační práce, aby tak již vstupní hypotézy byly založeny na kvalitnějším odborném základu.

IV. Klasifikace práce a náměty na rozpravu

Závěrem si dovoluji svoje stanovisko shrnout tak, že hodnocená diplomová práce přes shora zmíněné námitky nepochybně splňuje minimální obsahové, formální i odborné požadavky kladené na diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením velmi dobře. V rámci ústní rozpravy navrhuji, aby diplomant zodpověděl otázku:

Jaká doporučení de lege ferenda byste pro ideální budoucí právní úpravu postavení a práv nejvzdálenějších regionů EU navrhoval?

V Plzni dne 30.4.2022

Mgr. Tomáš Křivka, PhD.